

УДК 368.029:368.1

ПРОГРАМИ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ ПРИ СТРАХУВАННІ МАЙНА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Є.О. Величко

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Київ, Україна

Величко Є.О. Програми перестрахування при страхуванні майна промислових підприємств.

Стаття присвячена дослідженню значення промислового сектору для економіки України та необхідності захисту її майнових об'єктів. Визначено, що страхування є одним із найефективніших методів ризик-менеджменту на промислових об'єктах. Розгляд даного питання полягає у об'єктивній необхідності застосування механізму перестрахування, так як вітчизняні перестраховики не в змозі одноосібно нести значні суми відповідальності, якими характеризуються об'єкти промисловості. В статті обґрунтовано перелік можливих форм та методів перестрахування, методику розрахунку власного утримання страховика, та визначено необхідність розрахунку економічної ефективності перестрахових програм, яка полягає у отриманні якнайбільшого фінансового результату кожного окремого договору страхування.

Ключові слова: перестрахування, вихідне перестрахування, облігаторне перестрахування, факультативне перестрахування, пропорційне перестрахування, непропорційне перестрахування, перестраховики

Величко Е.А. Программы перестрахования при страховании имущества промышленных предприятий.

Статья посвящена исследованию значения промышленного сектора для экономики Украины и необходимости защиты его имущественных объектов. Определено, что страхование является одним из наиболее эффективных методов риск-менеджмента на промышленных объектах. Рассмотрение данного вопроса заключается в объективной необходимости применения механизма перестрахования, так как отечественные перестраховщики не в состоянии единолично нести значительные суммы ответственности, которыми характеризуются объекты промышленности. В статье обоснованно перечислены возможных форм и методов перестрахования, методику расчета собственного удержания страховщика, и определена необходимость расчета экономической эффективности перестраховочных программ, которая заключается в получении наибольшего финансового результата каждого отдельного договора страхования.

Ключевые слова: перестрахование, исходящее перестрахование, облігаторное перестрахование, факультативное перестрахование, пропорциональное перестрахование, непропорциональное перестрахование, перестраховщики

Velychko I.O. Reinsurance programs in property industrial insurance.

Article investigates the importance of the industrial sector for the economy of Ukraine and the need to protect its property projects. Determined that insurance is one of the most effective methods of risk management at industrial enterprises. Consideration of the given question is an objective need for reinsurance mechanism, as domestic reinsurers are not able alone to bear significant amount of responsibility that characterized industrial objects. The article justified list of possible forms and methods of reinsurance, the method of calculation of own insurer's retention, and identified the need to calculate the economic efficiency of reinsurance programs, which is to get the highest financial results of each individual contract.

Keywords: reinsurance, outward reinsurance, treaty reinsurance, facultative reinsurance, proportional reinsurance, non-proportional reinsurance, reinsurer

Промисловий сектор займає важливу нішу національної економіки. Промисловість – це 19% ВВП України та близько 60% валютних надходжень від експорту. Тому захист майнових об'єктів (основних фондів) промислового сектору – це є національні інтереси. Одним з найефективніших інструментів ризик-менеджменту є страхування. Але для його реалізації, враховуючи величину ризиків майна промислових підприємств, необхідно залучити механізм перестрахування, що дозволяє страховику диверсифікувати прийнятий ризик. Тема даного дослідження є недостатньо дослідженою з боку вітчизняних теоретиків та практиків, чим і пов'язана її актуальність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Для формування висновків, розрахунків та припущень були використані офіційні дані українського ринку перестрахування та аналітичні матеріали європейських перестраховиків.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Для ефективного надання страхового захисту промисловим підприємствам, вітчизняним страховикам потрібно використовувати відповідні перестрахові програми. Перестрахова програма являє собою набір форм та методів перестрахування, що мають конкретні характеристики (умови покриття, тарифи, виключення). У вітчизняній науці не існує описання оптимальних перестрахових програм для такої важливої галузі економіки, як промисловість.

Метою статті є формулювання та описання таких програм, що будуть позитивно відобразитися на фінансових показниках вітчизняного промислового підприємства та страховика.

Виклад основного матеріалу дослідження

Промислові підприємства являють собою основу національної економіки. Вони є основним джерелом створення національного багатства та валового внутрішнього продукту. Як і будь-який економічний суб'єкт промислові підприємства схильні до збитків. Економічний інструментом, що може захистити від збитків або мінімізувати втрати виступає страхування.

Здебільшого промислові підприємства характеризуються високою капіталізацією та відповідно великими лімітами відповідальності за

договорами страхування. Вартість основних засобів промислових підприємств України становить сотні мільйонів та мільярди гривень [1]. Основну питому вагу займають чорна металургія, машинобудування, електроенергетика, хімічна та харчова промисловості. Звісно, такі ризики страхові компанії не можуть нести одноосібно, так як жоден страховик України не має стільки фінансових ресурсів, щоб покрити можливі максимальні збитки. В такому випадку страхова компанія вирішує проблему прийому об'єктів на страхування за допомогою перестрахування, як методу диверсифікації ризиків.

Страховик, беручи на страхування великі суми відповідальності, якими характерні об'єкти

промислових підприємств, повинен визначити розмір власного утримання. Згідно Закону України «Про страхування» максимальний розмір власного утримання встановлюється у розмірі 10% від суми статутного фонду та вільних резервів, а саме: «Якщо страхова сума за окремим предметом договору страхування перевищує 10% суми сплаченого статутного капіталу і сформованих вільних резервів та страхових резервів, страховик зобов'язаний укласти договір перестрахування» [2]. Зобразимо порівняння максимального власного утримання найбільших українських страховиків та вартостей основних фондів найбільших промислових підприємств України згідно табл. 1.

Таблиця 1. Порівняння максимального власного утримання українських страховиків та вартостей основних фондів промислових підприємств [3, 4]

Український страховик	Максимальне ВУ страховика станом на 31.12.2014 р., грн.	Українське промислове підприємство	Вартість основних фондів пром. під-ва станом на 31.12.2014 р., грн.
ОРАНТА	103 062 500,00	АрселорМітал Кривий Ріг»	50 001 020 000,00
ІНГО УКРАЇНА	86 928 100,00	ММК ім. Ілліча	21 858 410 000,00
АЛЬЯНС	76 175 600,00	Азовсталь	20 197 220 000,00
АКСА	69 028 700,00	Північний ГЗК	13 678 530 000,00
АСКА	59 664 900,00	Запоріжсталь	12 816 430 000,00
УНІКА	51 634 200,00	Центральний ГЗК	9 547 820 000,00
ТАС	48 279 100,00	Полтавський ГЗК	6 637 910 000,00

Якщо б страхові компанії керувалися виключно законодавчими обмеженнями та тримали по кожному ризику максимально можливу суму відповідальності, тільки 34 компанії в Україні можуть утримувати більше 10 млн. грн., та тільки 6 – більше 50 млн. грн. Якщо для більшості об'єктів страхування даних сум достатньо, то у випадку з промисловими підприємствами навіть дані максимальні суми не дають змоги самостійно утримувати ризик. Страхові суми по промисловим підприємствам можуть перевищувати розмір максимального утримання української страхової компанії в десятки та сотні разів.

Звісно, менеджмент страхової компанії при визначенні розміру власного утримання керується не тільки законодавчими обмеженнями. Можна сказати, що приведення даної статистики максимального власного утримання українських страховиків є більше показовим, але все ж таки дані показники формують певну тенденцію ринку, саме в недостатності капіталізації українських страховиків.

Страхова компанія визначає розмір власного утримання по об'єкту враховуючи наступні фактори (крім законодавчого):

— перестрахова політика страховика (перестраховальника) визначає основні умови ведення діяльності по всьому портфелю компанії: власне утримання по видам страхування, методи розрахунку тарифів в

перестрахування, форма договору перестрахування і т.д.;

— математично розрахована величина власного утримання по виду страхування;

— ризиковість кожного окремого об'єкта, а саме враховуючи наступні дані: історія збитковості, система охорони на підприємстві, система пожежної безпеки і т.д.;

— умови передачі ризику в перестрахування (в залежності від форми договору перестрахування та ціни на перестраховане покриття).

Враховуючи вищенаведені аргументи, приходимо до висновку, що страховик не може самостійно тримати ризик на своєму утриманні. Виникає необхідність передачі частини ризику (відповідальності), тобто перестраховувати його.

Визначимо перелік майна промислового підприємства, що може бути застраховано взагалі:

— нерухоме майно: будівлі, окремі архітектурні і конструктивні частини та елементи (жилі та нежилі приміщення);

— внутрішнє оздоблення: облицювання стін, підлогове покриття, інженерне обладнання;

— рухоме майно: меблі, оргтехніка, інвентар, обладнання, силові та другі машини, передаточні механізми, готова продукція, товари, матеріали;

— витрати на розчистку місця збитку, витрати на переміщення та захист майна, витрати на відновлення документів.

Майно промислового підприємства можна страхувати від настання несприятливих подій, а саме від наступних ризиків:

- пожежа, вибух, удар блискавки, падіння літальних апаратів;
- протиправних дій третіх осіб: крадіжка зі зломом, грабіж, розбій;
- залиття водою;
- стихійні лиха;
- наїзд транспортних засобів, звукова хвиля, пошкодження димом;
- бій скла;
- інші ризики зовнішнього і внутрішнього впливу від чого може бути застраховане майно.

Даний перелік не є вичерпним, тому що промислові підприємства є дуже складними технологічними об'єктами і потребують додаткового покриття, а саме:

- Від перерви у виробництві (Business interruption). Даний вид страхового захисту можливо охарактеризувати як захист валового прибутку, який міг бути досягнутий, якщо б не сталося пошкодження застрахованого майна. Це майбутній, невідомий фінансовий збиток. В даному випадку поняття «брутто прибуток» розглядається як брутто маржа, тобто різниця між валовими доходами та витратами на виробництво та збут продукції. Валовий прибуток не включає біржові угоди або інші інвестиції фінансового або грошового характеру, враховується тільки очікуваний прибуток від основної діяльності підприємства, профілю його виробництва. Метою страхування втрати прибутку від простою виробництва є забезпечення можливості досягнення того ж фінансового результату з операційної діяльності, який був би досягнутий, якби збиток не стався, тобто якщо певне підприємство вело б свою звичайну діяльність безперервно в нормальному стані. Даний вид страхування покриває фінансові втрати, понесені страхувальником протягом певного періоду часу, в результаті часткового чи повного призупинення діяльності, яка є результатом пошкодження майна.
- Від поломки машинного обладнання та устаткування (Machinery breakdown). Це специфічне покриття, яке надає страховий захист від технічних та інших ризиків, викликаних внутрішніми причинами, збитками в машинах (зовнішні причини виключені – як правило покриті договором страхування від вогню та супутніх ризиків). Даний вид страхування призначено промисловим підприємствам які мають парк машинного устаткування або дорогоцінні машини, ключові для провідної діяльності. Додатково може бути включена опція страхового захисту від перерви у виробництві внаслідок поломки машинного обладнання та устаткування (Machinery Loss of Profit).

Коли об'єкт вже застрахований, наступає етап перестрахування. Дослідженням проблематики

перестрахування займалося чимало вітчизняних (Базилевич В.Д., Морозова І.Л., Осадець С.С., Татаріна Т.В.) та зарубіжних (Бланд Д., Пфайффер К.) вчених. Перестрахування, як і будь-яке інше спрямування у діяльності страховика (чи перестраховика), переслідує певні цілі, що виявляються через характерні тільки даному бізнес-процесу функції. Існує багато підходів до їх визначення. Наприклад, в Україні поширена наукова думка, що основною функцією перестрахування є вторинний розподіл ризику, тобто відповідальність страхової компанії розподіляється між двома або багатьма страховиками як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку, завдяки чому досягається кількісна та якісна збалансованість страхового портфеля страховика [11]. Наприклад, такої думки дотримуються представники наукової школи Київського Національного Університету імені Тараса Шевченка (Базилевич В.Д., Морозова І.Л.).

Частково ми згодні з такою позицією та формулюваннями, але якщо розглядати функції перестрахування зі сторони прийому на страхування великих ризиків, а промислові підприємства мають такі великі ризики, то перестрахування виконує функцію вторинного перерозподілу лиш умовно. Український страховик, приймаючи на страхування багатомільйонні ризики промислових підприємств, тримає на власному утриманні зовсім незначні частки ризиків та частки перестраховика можуть досягати 99 %. На думку Інституту Лондонських Страховиків (Chartered Insurance Institute), розподіл ризику відбувається, якщо утримання сторони, зацікавленої у диверсифікації ризику (страховика), становить суттєву частку (мінімум 20-30%), в іншому ж випадку відбувається фактичне фронтування ризику (передача відповідальності по ризику практично в повному об'ємі). Сторона, яка виконує фронтування ризику, має всі ознаки посередника, так як по суті не несе на собі ризику, а всі витрати, що пов'язані з виконанням зобов'язань в межах власного мінімального утримання, компенсує за рахунок прибутку отриманого внаслідок різниці страхового та перестрахового тарифу. Тому при страхуванні майна промислових підприємств можна говорити про зміну класичної моделі взаємодії «страхувальник-страховик-перестраховик», де головними суб'єктами є страхувальник та перестраховик, між якими відбувається первинний перерозподіл.

Але навіть в такому випадку функція вітчизняного страховика важлива, що підтверджено законодавством, та перед ним стоїть завдання визначити найбільш оптимальний вид перестраховального захисту, збалансований за ціною і надійністю, враховуючи наступні фактори:

- потреби та фінансової можливості страховика;
- структури перестрахування (облігаторне чи факультативне перестрахування, комбінація пропорційного і непропорційного перестрахування);

- співвідношення рейтингу надійності, частки та вартості участі перестраховика;
- ринку перестраховання (Лондон, Європа, США, Бермуди, Росія і т.д.) і вільної перестрахової ємності на ньому.

Вибір перестраховальної програми залежить від багатьох факторів. Це стосується кожного застрахованого об'єкта. Процес вибору оптимальної перестрахової програми починається з вибору методу перестраховання: облігаторного чи факультативного. Розглянемо два можливих варіанта подій:

1. Страхова компанія не має портфелю ризиків по страхуванню майна, чи має недостатній портфель. В такій ситуації доцільне використання факультативного перестраховання. Переваги факультативного методу полягають [5]:

- у можливості вибору для компанії-цедента якомога сприятливіших умов перестраховання (розміщення ризику в кількох перестраховальних компаніях, вибір найкращих пропозицій);
- у використанні цедентом перестраховання в тих випадках, коли відповідальність справді може зашкодити фінансовій стійкості страховика або коли він має розширити свою діяльність у сфері несприятливих для нього видів страхування;
- можливість регулювання страховиком (цедентом) розміру власного утримання.

2. Страхова компанія має портфель майнових ризиків. В такому випадку доцільно оформлення облігаторного договору перестраховання з паралельним використанням факультативного.

Облігаторне перестраховання передбачає обов'язкову передачу перестраховальником раніше узгодженої частини ризику за всіма покриттями. Перестраховик також обов'язково має приймати ці частини ризиків згідно з умовами договору. Перестраховальник передає всі ризики які підпадають під умови договору облігаторного перестраховання за конкретно встановлений період дії договору. Переваги облігаторного перестраховання полягають у наступному [5]:

- рівномірний розподіл ризиків (перестраховальник зобов'язаний передавати всі ризики, як більш, так і менш сприятливі, що сприяє рівномірному розподіленню);
- автоматичність прийняття ризиків в перестраховання, що потребує значно менших витрат, пов'язаних з обробкою ризиків, скороченні часу на андерайтинг;
- можливості розвитку довгострокових відносин між сторонами;
- підтримка перестраховика, яка надає більшій свободі цеденту щодо проведення страхових операцій, розширення бізнесу.

Виникають ситуації, коли облігаторного перестраховання недостатньо. Наприклад, у разі перевищення ліміту договору, об'єкт підпадає під виключення облігаторного договору чи широта

покриття по договору страхування не дозволяє автоматично і повністю включити ризик до договору (якщо облігатором не передбачено покриття витрат від перерви у виробництві чи поломки машинного обладнання чи устаткування). В такому випадку необхідно додатково скористатися факультативним перестрахованням. Як і у випадку з факультативом при виборі методу, форми та самого перестраховика-партнера мають значення наступні фактори [8]:

- розмір власного утримання страховика. Навіть при невеликих розмірах власного утримання українських страховиків у порівнянні з прийнятою відповідальністю, даний показник має визначальне значення при виборі конфігурацій перестрахового захисту. Варіанти власного утримання розраховуються як актуарно, так із застосуванням управлінського рішення, що базується на досвіді роботи страховика та ринку страхування, та враховує інші (які неможливо врахувати при математичних розрахунках) суб'єктивні фактори;
- бюджет витрат на перестраховий захист (від його величини залежить якість перестрахової послуги. Під якістю в першу чергу розуміється фінансова надійність перестраховика, що й по суті визначає надійність надання страхового захисту прямим страховиком, так як саме перестраховик несе основну частину відповідальності по ризику. Негативна тенденція в наш час виникає наступна. Як уже зазначалося, якщо перестраховик несе більшу частину відповідальності, то ціна на перестраховий захист формує ціна на страхування. Реалії сьогодення абсолютно протилежні. Страхові компанії в гонитві за клієнтом демпінгують, знижуючи тарифні ставки, що в свою чергу впливає на можливий бюджет витрат на перестраховий захист);
- необхідність у певному виді перестрахового захисту. Виникають ситуації у страховика, коли необхідно перестраховувати ризик «подешевше» та «формально» виконуючи норми законодавства. Дана ситуація може виникнути у результаті збою в бізнес-процесі страховика при передачі ризику в перестраховання та закінчення строку дії договору страхування. Або наприклад, страховик володіючи певним бюджетом на перестраховання, приймає рішення скористатися послугами перестраховика, що має середній рейтинг фінансової стійкості, але досвід співпраці має позитивний характер (в тому числі на етапі врегулювання збитків). В такому випадку економляться фінансові ресурси страховика, що збільшують його фінансовий результат. Даний фактор можна назвати «якість перестраховання»;
- наявність портфелю ризиків страхування майна;
- участі перестраховика у можливих збитках. При пропорційному перестрахованні участь перестраховика у збитку встановлюється за-

здалегідь. Характерною ознакою непропорційного перестрахування є те, що участь перестраховика залежить від розміру збитку, відповідно, спрогнозувати участь перестраховика неможливо. Участь перестраховиків у збитках прогнозується методом екстраполяції, тобто вираховується частка перестраховика по статистиці минулих періодів при декількох варіантах пере страхового захисту;

Облігаторний договір перестрахування укладається для всіх договорів страхування майна, куди і входить майно промислових підприємств. Для того, щоб проаналізувати наявний портфель ризиків страхування майна потрібно використовувати профіль ризиків, що являє собою зведену таблицю даних по певному страховому портфелю ризиків, яка дозволяє проаналізувати кількість договорів страхування, загальну страхову суму по всім договорам, загальну страхову премію, кількість та суму заявлених та сплачених збитків, рівень виплат та збитковості [6]. Відповідно до даних профілю проводяться розрахунки по кожному методу та формі перестрахування.

Для того, щоб визначити оптимальний метод та форму перестрахування, для початку потрібно визначитися з розміром власного утримання. По результатам його встановлення, буде зрозуміло чи потрібно перестрахування взагалі та в якому розмірі. Страхова сума по ризику може навіть не перевищувати встановлений страховиком оптимальний розмір власного утримання для майнового портфелю ризиків, в такому випадку взагалі не потрібен розгляд варіантів перестрахування. Але, ми перш за все говоримо про майно промислових підприємств, де страхові суми становлять сотні мільйонів та мільярдигривень. Такі суми жодна українська страхова компанія одноосібно утримувати не може, тому потрібно застосовувати механізм перестрахування.

В нашому дослідженні ми використовуємо математичний підхід до визначення власного утримання перестраховальника. Відносно страхування та перестрахування майна промислових підприємств, ми намагалися знайти максимально уніфікований підхід до визначення власного утримання страховика. На нашу думку це підхід швейцарського перестраховика Swiss Re (другий у світі за розміром зібраної перестрахової премії), який використовує у своїй практиці підхід Ервіна Штрауба для визначення оптимального власного утримання. Сутність підходу Штрауба полягає у співвідношенні наступних показників [7]:

$$R = \frac{C * RA * P}{F} \quad (1)$$

де R (retention) – власне утримання;

C (capital) – капітал страховика;

RA (risk appetite) – готовність страховика до ризику, що розраховується за формулою – $0,5 \ln \epsilon$ (ϵ – припустима ймовірність розорення, \ln – натуральний логарифм);

P (profit) – прибуток страховика.

При визначенні оптимального власного утримання математичні розрахунки не можуть

враховувати всіх факторів, і, що найголовніше, вони не враховують ефективності перестрахових програм при встановлених варіантах власного утримання страховика. Перед встановленням усіх ключових параметрів договору перестрахування, перестраховику та перестраховальнику перш за все потрібно розуміти економічний ефект від визначення тих чи інших параметрів власного утримання та перестрахового покриття.

Головним критерієм оцінки ефективності від встановленого розміру власного утримання є фінансовий результат від його використання та паралельного застосування конкретних перестрахових програм. Чим більший фінансовий результат від використання конкретної форми та методу перестрахування із паралельним використанням розрахованого оптимального розміру власного утримання, тим більша його ефективність та користь для сторін договору перестрахування.

На основі проведеного дослідження та практики здійснення перестрахових операцій визначено, що недоцільно застосовувати наступні форми і види договорів перестрахування при страхуванні майна промислових підприємств:

- пропорційне квотне при облігаторному методі перестрахування. При встановленні квотного перестрахування може з'явитися надлишкове або недостатнє перестрахування, так як всі об'єкти будуть підпадати під умови договору перестрахування. Якщо ж страховик вважає за доцільне розглянути варіант використання квотного перестрахування, його можна використовувати у формі змішаного договору перестрахування (у поєднанні з ексцедентом сум). В такому випадку власне утримання – це пріоритет договору ексцеденту сум, а квота застосовується до перестрахування пріоритету;
- пропорційне перестрахування на базі ексцедента сум та змішане при факультативному перестрахуванні, так як дані форми договорів передбачають наявність портфеля ризиків;
- непропорційний ексцедент збитковості: форма перестрахування, яка покриває не окремі збитки, а їх сукупність по певному виду страхування або усьому страховому портфелю цедента. Особливість договору ексцедента збитковості полягає в тому, що перестраховик бере участь у відшкодуванні збитків лише у випадках, коли збитковість за певний строк перевищує обумовлений договором перестрахування відсоток. Тобто для даної форми перестрахування характерним є висока частота збитків, чим не може характеризуватись вид страхування майна взагалі, тим більше промислових підприємств (можливі варіанти високої збитковості внаслідок однієї події-катастрофи, але на цей випадок є доцільним використання ексцедента збитку по події).

Розглядаючи всі можливі варіанти перестрахового покриття дійшли до висновку, що можливі наступні варіанти перестрахування:

- при наявності портфелю ризиків страхування майна: використання облігаторного методу в поєднанні з факультативним. Облігаторний договір може бути як пропорційним (ексцедент сум), так і непропорційним (ексцедент збитку). При перевищенні ємності облігаторного договору перестраховування використовується, як правило, пропорційна квотна форма перестраховування, так як вітчизняними облігаторними програмами забороняється застосування компресії. Вибір програми перестраховування залежить від економічної ефективності кожної та їх вплив на фінансові показники основної діяльності страховика та перестраховика;
- при відсутності портфелю ризиків – факультативний метод перестраховування будь-якої форми, вибір якої залежить від наявного бюджету на перестраховування.

Також варто зазначити, що ефективність умов договору перестраховування перевіряється під час врегулювання претензій. Тому при укладенні договору перестраховування перестраховальник та перестраховик повинні особливо уважно відноситись до формулювань в частині врегулювання збитків, адже від якості врегулювання ризиків залежить подальша співпраця сторін.

Висновки

Значення перестраховування та вибір конкретної програми перестраховування при страхуванні майна промислових підприємств важко переоцінити, так як саме цей процес є визначальним при страхуванні підприємств. Умови перестраховування є фундаментом для умов страхування. Крім того, в даний час крім прямої функції забезпечення стабільного страхового портфеля цедента і розширення його можливостей перестраховики надають додаткові послуги: збір та обробка інформації в області перестраховування, вивчення і оцінка спеціальних ризиків, консультації щодо

запобігання шкоди, актуарні послуги і навчання співробітників перестраховальника.

Обсяг українського ринку перестраховування становить не більше ніж 0,5% від світового [9]. Реальні ризики вітчизняних компаній, переважно великі майнові ризики, перестраховуються на закордонних ринках, а українські перестраховальні компанії, виконують функцію «агентів» іноземних компаній. Перестрахова ємність – це капітал, який цедент купує у перестраховика на випадок виникнення зобов'язання по відшкодуванню збитків страхувальника. Іншими словами, коли західні перестраховики дають можливість користуватися їх ємністю – це можна розглядати як інвестицію в національну економіку. Тому передача ризиків у перестраховування при страхуванні майна промислових підприємств не тільки не суперечить національним інтересам України, але навпаки стимулює розвиток її економіки.

Але залишається актуальним питання країнової направленості українського вихідного перестраховування. У світлі останніх політичних подій в Україні, дуже актуальним є питання існування перестраховального ринку України, а саме, розміщення в перестраховування українських ризиків. Українське вихідне перестраховування, як правило, має два напрямки при розміщенні ризиків, що відбивається на потоках перестраховальної премії, а саме: Росія – 38,7% або 632,1 млн. грн. переданих перестраховальних премій і країнам Європи – 49,3% або 805,2 млн. грн., з них: Німеччині – 251,0 млн. грн. або 15,4%; Великобританії – 238,8 млн. грн. або 14,6%; Швейцарії – 182,4 млн. грн. або 11,2%; Австрії – 90,3 млн. грн. або 5,5%; Франції – 42,7 млн. грн. або 2,6% [10]. Особливо актуальним зараз є питання взаємодії з російським перестраховальним ринком, тому українські перестраховальники повинні мати впевненість у надійності перестраховиків та їх здатності виконувати свої зобов'язання.

Список літератури:

1. Шевчук Н.В. Стратегія економічного розвитку України / Н.В. Шевчук // Ринкова капіталізація промислових підприємств у контексті розвитку національної економіки, випуск №30 (2012), С. 9-16.
2. Інформаційний портал Верховної Ради України / Закон України «Про страхування» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Інформаційний портал інтернет-журналу про страхування «Форіншурер» / Рейтинги страховиків – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.forinsurer.com/ratings/.
4. Інформаційний портал Державної служби статистики України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.smida.gov.ua.
5. Страхування: Підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С.С. Осадець. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с.
6. Інформаційний портал довідника «Академік» / Визначення поняття профілю ризиків - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dic.academic.ru/>.
7. Straub E. Non-life Mathematics. Berlin: Springer-Verlag, 1988., P. 138.
8. Пфайффер К. Введение в перестрахование. Пер. с нем., М., 2000, С. 125.

9. Поводирьова Д.О. Перестраховання як засіб забезпечення фінансової стійкості страхової компанії: проблеми і перспективи розвитку / Д.О. Поводирьова // Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи НБУ. Сер. Економічні науки : збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих вчених / ДВНЗ «УАБС НБУ». – Суми, 2012. – С. 476-482.
10. Інформаційний портал Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг / Підсумки діяльності страхових компаній за 2013 рік – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_%202013.pdf.
11. Страхування в запитаннях та відповідях: навч. посібник / Н.О. Долгошея. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 318 с.

Надано до редакції 20.11.2015

Величко Євгеній Олександрович / Ievgenii O. Velychko
e.velychko@gmail.com

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Програми перестраховання при страхуванні майна промислових підприємств [Електронний ресурс] / Є. О. Величко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 6 (22). – С. 59-65. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n6.html>